

Zajęcia fakultatywne: 3 ECTS, konwersatorium, 30 h, 2022/2023

1	Nazwa zajęć po polsku i angielsku	Utylitaryzm Utilitarianism
2	Imię i nazwisko wykładowcy, tytuł/stopień naukowy	Leszek Kopciuch, dr hab. prof. UMCS
3	Język wykładowy	polski
4	Strona WWW	
5	Semestr	zimowy
6	Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS	Godziny kontaktowe (z udziałem nauczyciela akademickiego) Konwersatorium 30 h, 1 ECTS Konsultacje i zaliczenie Łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela akademickiego Liczba punktów ECTS z udziałem nauczyciela akademickiego Godziny niekontaktowe (praca własna studenta) Studiowanie literatury Przygotowanie się do zaliczenia Łączna liczba godzin niekontaktowych Liczba punktów ECTS za godziny niekontaktowe Sumaryczna liczba punktów ECTS 3
7	Wymagania wstępne	Brak
8	Opis zajęć	W ramach zajęć analizowane są historyczne i najnowsze formy etyk i aksjologii utylitarystycznych. W pierwszej części zajęć zostają omówione stanowiska zwolenników utylitaryzmu, w części drugiej – argumenty jego krytyków. Omówienie tych stanowisk ma charakter zarówno historyczno-filozoficzny, jak i systematyczny. Analiza systematyczna obejmuje: wyróżnienie głównych, modelowych cech utylitaryzmu, omówienie jego stosunku do hedonizmu; usytuowanie tych stanowisk w kontekście innych stanowisk etycznych i aksjologicznych, omówienie kłopotów teoretycznych, w jakie popada utylitaryzm; omówienie zalet tego stanowiska. Analizowane są koncepcje Helwecjusza, Jeremy'ego Benthama, Johna Stuarta Milla, Henry'ego Sidgwicka, Petera Singera, Moritza Schlicka, Georga E. Moore'a, Ludwika Wittgensteina, Maxa Schelera, Nicolaia Hartmanna, Dietricha von Hildebranda, Williama K. Frankena. Johna Rawlsa, Bernarda Williamsa, Philipa Pettita, Richarda Mervyna Hare'a, Roberta Spaemanna, Dietera Birnbachera, Norberta Hoerstera. Ponadto analizowane są fragmenty tekstów Epikura, Arystotelesa i Kanta.
9	Zakres tematów	1) Wartości i ich rodzaje, zagadnienia wstępne. 2) Hedonizm starożytny: Arystyp i Epikur 3) Poglądy Helwecjusza. „Ilościowy” utylitaryzm J. Benthama 4) Utylitaryzm Johna Stuarta Milla 5) Stanowisko Georga Edwarda Moore'a 6) Etyka Moritza Schlicka. 7) Utylitaryzm preferencji Petera Singera 8) Współczesny utylitaryzm niemiecki – Norbert Hoerster 9) Utylitaryzm a materialna etyka wartości 10) Współczesne formy etyk konsekwencjalistycznych

		11) Stanowiska Williama K. Frankena i Johna Rawlsa 12) Utylitaryzm – koncepcja Phillipa Pettita 13) Krytyki Roberta Spaemanna 14) Myślenie moralne – Bernard Williams 15) Utylitaryzm – argumenty za i przeciw
10	Literatura (z podziałem na obowiązkową i uzupełniającą)	Literatura obowiązkowa: 1) Epikur, List do Menoikeusa, [w:] Filozofia starożytna Grecji i Rzymu, red. J. Legowicz, seria: Epikur z Samos; PWN, Warszawa 1971. 2) J. Bentham, Wprowadzenie do zasad moralności i prawodawstwa, tłum. B. Nawroczyński, PWN, Warszawa 1958, rozdz. I, III, IV, V. 3) J. S. Mill, Utylitaryzm, tłum. F. Mierzejewski, [w:] J. S. Mill, O wolności, O zasadzie użyteczności, De Agostini–Altaya, Warszawa 2003, rozdz. II. 4) M. Schlick, Zagadnienia etyki, tłum. M. i A. Kawczakowie, PWN, Warszawa 1960, rozdz. 2, 3, 4, 5, 7. 5) Peter Singer, Etyka praktyczna, tłum. A. Sagan, KiW, Warszawa 2003, rozdz. 1, 2, 8, 9, 12. 6) Robert Spaemann, Granice, Oficyna Naukowa, Warszawa 2001, rozdział: O niemożliwości uniwersalnej etyki teleologicznej (punkt I) 7) Richard M. Hare, Myślenie moralne. Jego płaszczyzny, metody i istota, tłum. J. Margański, Aletheia, Warszawa 2001, rozdz.: 2, 3, 4 8) Phillip Petit, Utylitaryzm, w: Peter Singer (red.), Przewodnik po etyce, wiele wydań Literatura uzupełniająca: 1) George Edward More, Zasady etyki, tłum. Cz. Znamierowski, Altaya–De Agostini, Warszawa 2003, rozdz. I. 2) Ludwig Wittgenstein, Wykład o etyce, tłum. W. Sady, [w:] Uwagi o religii i etyce, Znak, Kraków 1995, s. 75-85. 3) Leszek Kopciuch, Wolność a wartości. Max Scheler – Nicolai Hartmann – Dietrich von Hildebrand – Hans Reiner, Lublin 2010 4) Max Horkheimer, Krytyka instrumentalnego rozumu (wyd. oddzielne lub w zbiorze Społeczna funkcja filozofii), rozdział 1: Środki i cele. 5) John Rawls, Etyka, fragmenty 6) Uzasadnianie w aksjologii i etyce, red. L. Kopciuch i T. Siwiec, Wyd. UMCS, Lubin 2015. 7) Leszek Kopciuch, Nowożytnie koncepcje wartości, [w:] Metafizyka, t. 2, red. S. Janeczek, A. Starościc, seria: Dydaktyka filozofii, Wyd. KUL, Lublin 2017.
11	Efekty uczenia się z przyporządkowaniem do efektów uczenia się kierunkowych (w przypadku zajęć dedykowanych kreatywności społecznej efekty zajęć należy przyporządkować do	Wiedza: W1, W1, ma zaawansowaną wiedzę na temat źródeł i kontekstów społecznohistorycznych utylitaryzmu Filozofia I st. K_W04 P6W_W P6S_WG Filozofia II st. K_W04 P7W_W P7S_WG Kreatywność społeczna K_W01 P6U_W P6S_WG

	efektów kierunkowych kreatywności; w przypadku zajęć niededykowanych, efekty zajęć powinny być przyporządkowane do efektów kierunkowych również innych kierunków)	W2, zna w zaawansowanym stopniu poglądy etyczne i aksjologiczne historycznych i współczesnych przedstawicieli utilitaryzmu Filozofia I st. K_W03 P6W_W P6S_WG Filozofia II st. K_W04 P7W_W P7S_WG Kreatywność społeczna K_W01 P6U_W P6S_WG W3, ma zaawansowaną, ogólną i szczegółową wiedzę na temat teoretycznych problemów, zarzutów i krytyk utilitaryzmu Filozofia I st. K_W03 P6W_W P6S_WG Filozofia II st. K_W03 P7W_W P7S_WG Kreatywność społeczna K_W01 P6U_W P6S_WG Umiejętności U1, potrafi analizować teksty i problemy z obszaru etyki i aksjologii utilitarystycznej Filozofia I st. K_U02 P6U_U P6S_UW , K_U01 P6U_U P6S_UW Filozofia II st. K_U03 P7U_U P7S_UW , P7S_UO Kreatywność społeczna K_U01 K_U06 P6U_U P6S_UW P6S_UK U2, potrafi sprawnie i komunikatywnie posługiwać się terminologią z zakresu tematyki zajęć Filozofia I st. K_U03 P6U_U P6S_UW , K_U01 P6U_U P6S_UW Filozofia II st. K_U05 P7U_U P7S_UK Kreatywność społeczna K_U03 P6U_U P6S_UK Kompetencje społeczne K1, jest gotów do respektowania wartości ważnych dla życia społecznego, takich jak wartość osoby, wolność, indywidualność; dobrobyt, sprawiedliwość Filozofia I st. K_K03 P6U_K P6S_KO, P6S_KK Filozofia II st. K_K02 P7U_K P7S_KO, P7S_KK Kreatywność społeczna K_K03 P6U_K P6S_KK K2, docenia wartość moralnego dziedzictwa Zachodu Filozofia I st. K_K03 P6U_K P6S_KO, P6S_KK Filozofia II st. K_K02 P7U_K P7S_KO, P7S_KK
12	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (oddzielnie dla każdego efektu)	W1. aktywność w trakcie zajęć, udział w dyskusji, prezentacje ustne i pisemne W2. aktywność w trakcie zajęć, udział w dyskusji, prezentacje ustne i pisemne W3. aktywność w trakcie zajęć, udział w dyskusji, prezentacje ustne i pisemne

		U1. aktywność w trakcie zajęć, udział w dyskusji, prezentacje ustne i pisemne U2. aktywność w trakcie zajęć, udział w dyskusji, prezentacje ustne i pisemne K1. aktywność w trakcie zajęć, udział w dyskusji, prezentacje ustne i pisemne K2. aktywność w trakcie zajęć, udział w dyskusji, prezentacje ustne i pisemne
13	Metody dydaktyczne	Wykład konwersatoryjny, analiza tekstu, dyskusja, prezentacje ustne i pisemne
14	(1) Metody oceniania (2) Kryteria oceniania	1) ocena znajomości zadanych tekstów, ocena udziału w dyskusji. ocena prezentacji ustnych i pisemnych 2) stopień znajomości tekstu, formalna i merytoryczna jakość argumentacji
15	Uwagi, w tym: 1. Czy zajęcia są zalecane dla obu stopni studiów; jeżeli nie proszę określić dla którego stopnia	Dla obu stopni